

Tytuł: RZECZPOSPOLITA
Data: 2010-05-20
Autor: WOJCIECH KOTOWSKI

Kontynuujemy cykl artykułów, w którym eksperci z kancelarii Ożóg i Wspólnicy wskazują na najważniejsze problemy, jakie pojawiły się w związku ze stosowaniem nowych przepisów ustawy o VAT, obowiązujących od 1 stycznia 2010 r.

Kto powinien rozliczyć podatek od usług targowych i wystawienniczych

ROZLICZENIA | Od nowego roku zmieniły się zasady rozliczania VAT od usług kupowanych od kontrahentów zagranicznych. Wpłynęło to także na sposób ich wykazywania w deklaracjach

WOJCIECH KOTOWSKI

Trudności z opodatkowaniem takich usług wynikają po części ze skomplikowanego ich charakteru. Często są one utożsamiane np. z usługami o charakterze reklamowym lub usługami związanymi z nieruchomościami. Ustawa o VAT nie określa bowiem, co należy rozumieć pod pojęciem targów czy wystaw. Pozostawmy jednak rozważania nad istotą tych usług i ich cechami charakterystycznymi. Pomijając tę kwestię, jednym z podstawowych warunków prawidłowego określenia ich skutków podatkowych jest właściwe ustalenie miejsca ich świadczenia

Jak było

Zarówno przed nowelizacją ustawy o VAT, która weszła w życie 1 stycznia 2010 r., jak i po tej dacie jest ono ustalane według szczególnych zasad.

Zgodnie z art. 27 ust 2 pkt 3 lit a ustawy o VAT, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2009 r., usługi targów i wystaw były uznawane za „usługi podobne” do usług w dziedzinie kultury, sztuki, sportu, edukacji, rozrywki w konsekwencji za miejsce ich wykonywania (i opodatkowania VAT) uznawane było miejsce ich faktycznego świadczenia

Jak jest

Nowelizacja ustawy o VAT, która od 1 stycznia 2010 r. zasadniczo zmieniła zasady ustalania miejsca świadczenia usług, również przewiduje szczególne reguły dla usług targowych i wystawienniczych. Art. 2 ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług stwierdza, że „w dziedzinie kultury, sztuki, sportu, nauki, edukacji, rozrywki oraz podobnych usług, takich jak targi i wystawy, oraz usług pomocniczych do tych usług, w tym świadczenia usług przez organizatorów usług w tych dziedzinach, miejscem świadczenia usług jest miejsce, gdzie usługi są faktycznie świadczone”.

Warto jednak zauważyć, że przepis ten wyłączył m.in. usługi targowe i wystawiennicze z regulacji określonych w rozdziale III ustawy o VAT. Tym samym nie ma znaczenia dla tego typu świadczeń status usługodawcy (np. posiadanie przez niego stałego miejsca prowadzenia działalności) ani również status usługobiorcy. Bez znaczenia pozostaje więc w tym wypadku, czy świadczenie to jest wykonywane na rzecz podatnika w rozumieniu ustawy o VAT, czy nie. Miejscem świadczenia jest miejsce, w którym dana usługa jest faktycznie wykonywana.

Umieszczenie regulacji określających miejsce świadczenia tych usług w art 2 ustawy nowelizującej ustawę o VAT mogło narazić podatników na ryzyko przeoczenia tego przepisu. Potwierdza to **interpretacja izby Skarbowej w Bydgoszczy z 25 marca 2010 r. (ITPP2/443-18/10/AW)**. Zgodnie z jej treścią podatnik słusznie doszedł do wniosku, że usługi organizacji targów mających miejsce za granicą nie powinny być opodatkowane w Polsce. Jednocześnie izba uznała stanowisko podatnika

za nieprawidłowe w zakresie podstawy prawnej takiego wniosku, nie ma bowiem znaczenia w tej sytuacji art. 28e ustawy o VAT, określający konsekwencje usług związanych z nieruchomościami. Zastosowanie ma art. 2 ustawy nowelizującej ustawę o VAT.

Ta zasada ustalania miejsca świadczenia będzie obowiązywać do 31 grudnia 2010 r.

Co się zmieni od 2011 roku

Od 1 stycznia 2011 r. zastosowanie będzie miał art 28g ustawy o VAT. Przewidziano w nim, że miejscem świadczenia usług wstępu na imprezy kulturalne, artystyczne, sportowe, naukowe, edukacyjne, rozrywkowe lub podobne, takie jak targi i wystawy, oraz usług pomocniczych związanych z usługami wstępu na te imprezy, świadczonych na rzecz podatnika jest miejsce, w którym te imprezy faktycznie się odbywają. Natomiast w przypadku świadczenia usług w dziedzinie kultury, sztuki, sportu, nauki, edukacji, rozrywki oraz podobnych usług, takich jak targi i wystawy, oraz usług pomocniczych do tych usług, w tym świadczenia usług przez organizatorów usług w tych dziedzinach, świadczonych na rzecz podmiotów niebędących podatnikami, miejscem świadczenia jest miejsce, w którym ta działalność faktycznie jest wykonywana

Ważny rodzaj świadczenia...

Warto zauważyć, że ten przepis rozróżnia skutki podatkowe w zależności od rodzaju świadczenia związanego z targami i wystawami, tzn. czy jest to

- usługa wstępu, czy
- usługa w dziedzinie targów i wystaw.

Wprowadzenie tego rozróżnienia wskazuje, że ustawodawca ma świadomość różnic między statusem uczestników takiego wydarzenia. Mogą oni bowiem być uczestnikami targów jako publiczność, wówczas korzystają ze świadczenia w postaci usługi wstępu na tego typu imprezę. Jeżeli uczestniczą w targach jako wystawca, usługa przez nich zakupiona nie będzie usługą wstępu, ale usługą w dziedzinie targów i wystaw.

...i status usługobiorcy

Ponadto dla ustalenia właściwego miejsca świadczenia usług związanych z targami bądź wystawami będzie również miało znaczenie prawidłowe określenie statusu podmiotu, który te usługi kupuje (czy jest on podatnikiem VAT, czy nie).

W zależności od konfiguracji odmienne będą skutki podatkowe, np.

- dla usługi wstępu na targi, wystawy oraz usługi pomocniczej związanej z usługami wstępu na te imprezy, zakupionej przez podatnika miejsce opodatkowania jest tam, gdzie faktycznie odbywają się te imprezy,
- dla usługi w dziedzinie targów i wystaw (z wyjątkiem jednak usługi wstępu na tego typu imprezę) zakupionej przez podatnika miejsce opodatkowania powinno zostać ustalone na zasadach ogólnych, zgodnie z art 28b ustawy o VAT. Oznacza to, że co do zasady tego typu usługa będzie opodatkowana w miejscu, w którym usługobiorca ma siedzibę;
- dla usługi w dziedzinie targów i wystaw, usługi pomocniczej do tego rodzaju usług, w tym usługi organizatorów usług w tych dziedzinach świadczonych na rzecz podmiotów niebędących podatnikami miejscem opodatkowania jest miejsce, w którym ta działalność jest faktycznie wykonywana. Takie rozróżnienie skutków

podatkowych może w praktyce powodować wątpliwości, który przepis ma zastosowanie w danej sytuacji. Odpowiedź na to pytanie będzie wymagała szczegółowej weryfikacji okoliczności każdej transakcji. Zadanie to może być utrudnione, bo w praktyce usługi związane z targami bądź wystawami często nie są świadczeniem jednolitym, lecz składają się z wielu usług składowych.

Autor jest doradcą podatkowym w kancelarii Ożóg i Wspólnicy